



Jules Verne

AVENTURILE CELOR TREI RUȘI ȘI TREI ENGLEZI ÎN AFRICA AUSTRALĂ

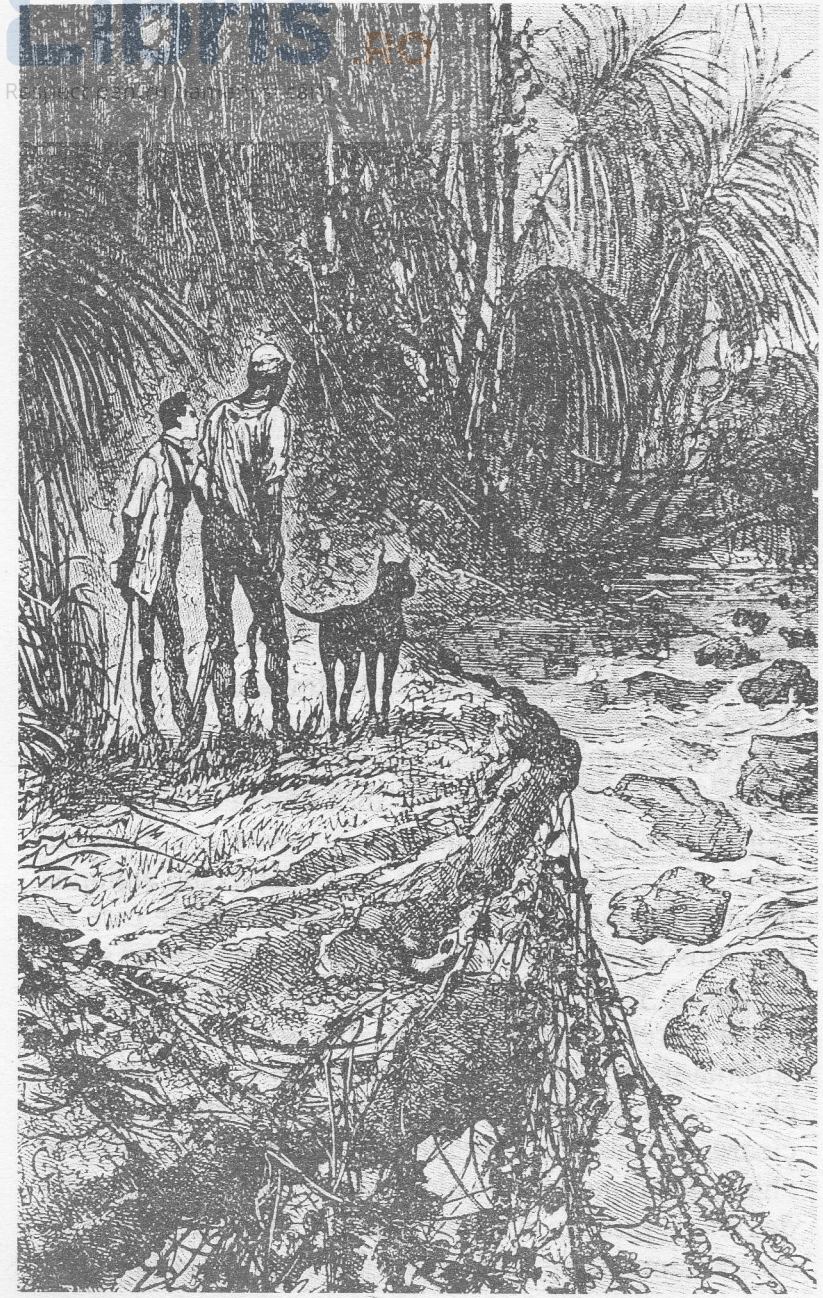


Editura Andreas

1. Pe malurile fluviului Orange / 5
2. Prezentări oficiale / 16
3. Transbordarea / 24
4. Câteva cuvinte despre metru / 32
5. Un târgușor hotentot / 38
6. În care încep să se cunoască / 46
7. O bază de triunghi / 55
8. Al optzecelea meridian / 64
9. Un kraal / 70
10. Un curs rapid de apă / 84
11. În care este găsit Nicolas Palander / 90
12. O stație pe gustul lui sir John / 101
13. Cu ajutorul focului / 113
14. O declarație de război / 121
15. Un grad mai mult / 128
16. Diverse incidente / 136
17. Răufăcătorii deșertului / 142
18. Deșertul / 149
19. Triangulația sau moartea / 156
20. Opt zile pe vârful Scorzef / 161
21. Fiat lux / 166
22. Nicolas Palander se înfurie / 172
23. Cascadele fluviului Zambezi / 182

La 27 februarie 1894, doi bărbați stăteau întinși la picioarele unei uriașe sălcii plângătoare și discutau urmărind cu multă atenție apele fluviului Orange. Acest fluviu, botezat Groateriver de olandezi și Gariep de hotenotoți, poate rivaliza cu cele trei artere fluviale ale Africii: Nilul, Nigerul și Zambeziul. Ca și ele, are scobituri, bulboane, cascade. Câțiva exploratori, ale căror nume sunt cunoscute în unele zone prin care curge fluviul, ca Thompsron, Alexander, Burchell, au lăudat, rând pe rând, limpezimea apelor și frumusețea malurilor sale.

În acest loc, fluviul Orange apropiindu-se de ținuturile muntoase ale ducelui de York oferea ochilor o priveliște sublimă. Stânci de netrecut, grămezi uriașe de pietre și trunchiuri de arbori mineralizați sub acțiunea timpului, grote adânci, păduri de nepătruns pe care nu le-a atins toporul, tot acest ansamblu mărginit în spate de munții Gariepini, formau un peisaj de o incomparabilă măreție. Apele fluviului, strânse într-o albie prea strâmtă pentru ele și nemaivând brusc pământul sub ele, se prăbușeau de la o înălțime de patru sute de picioare. În amonte cascadei, era o fierbere de pânze lichide, destrămate ici și colo de vârfuri de rocă înlănțuite de ramuri verzi. În aval, nu se distingea decât un turbion de ape tumultoase, încoronate de un nor gros de aburi,



dungați de cele șapte culori ale curcubeului. Din acea prăpastie se ridica un zgomot asurzitor, accentuat și de ecurile văii.

Dintre cei doi bărbați, pe care desigur aventurile unei explorări îi aduseseră în această parte a Africii australe, unul nu dădea decât o mică atenție frumuseții naturale din jur. Acest personaj nepăsător era un boșiman, un exemplar arătos al acestei rase curajoase, cu ochii vii, gesturi rapide, ducând o viață nomadă, petrecută în păduri. Numele de boșiman – cuvânt englez provenit din olandezul Boschjesman – însemna chiar „omul tufişurilor“. El denumește triburile care rătăceau colindând ținutul de la nord-vest de Colonia Capului. Nici o familie de boșimani nu este sedentară. Toată viața rătăcesc între fluviul Orange și munții din est, furând de prin ferme, distrugând recoltele coloniștilor trufași care i-au împins către zonele aride din interior, unde se găsesc mai mult pietre decât plante.

Acest boșiman avea vreo patruzeci de ani, era de statură înaltă și se vedea că avea o mare forță musculară. Chiar și în repaos, corpul lui părea în acțiune. Precizia, ușurința și libertatea mișcărilor sale vădeau un om energetic, un fel de personaj turnat după tiparul celebrului Ciorap-de-Piele, eroul preeriilor canadiene, dar poate mai puțin calm decât vânătorul favorit al lui Cooper. Asta se vedea și după colorația trecătoare a feței sale însuflețită de rapiditatea bătăilor inimii.

Boșimanul nu mai era un sălbatic, ca cei din rasa lui, vechi *saquasi*. Născut dintr-un tată englez și o mamă hotentotă, acest metis*, care frecventa străinii, mai mult

* Metis – persoană născută din două rase diferite (valabil și la animale).

câstigase decât pierduse și vorbea curent limba părintească. Costumul lui, jumătate hotentot, jumătate european, se compunea dintr-o cămașă de flanelă roșie, o cască și un pantalon din piele de antilopă, încălțări din pielea unui râs. La gât îi atârna un săculeț care conținea un cuțit, o pipă și tutun. Un fel de căciulă din piele de oaie îi acoperea capul. O centură dintr-o piele groasă îi încingea talia. La încheieturile mâinilor se încolăceau brățări din fildes, confecționate cu o mare dibăcie. Pe umeri îi flutura un „kross“, un fel de manta drapată, croită din pielea unui tigr, care-i cădea până la genunchi. Un câine de rasă indigenă dormea lângă el. Fuma dintr-o pipă de os, cu pufăituri grăbite care demonstau clar nerăbdarea ce-l stăpânea.

– Hai, liniștește-te, Mokum, îi spuse camaradul său. Ești cel mai nerăbdător dintre oameni când nu vânezi! Înțelege, prietene, că nu putem schimba nimic, asta este. Cei pe care îi așteptăm vor sosi mai devreme sau mai târziu, mâine sau poate chiar azi!

Camaradul boșimanului era un tânăr de douăzeci și cinci, douăzeci și șase de ani, care nu se asemena deloc cu vânătorul. Firea lui liniștită se manifesta în toate acțiunile sale. Cât despre originea sa, nimeni n-ar fi șovăit s-o recunoască. Era englez. Costumul lui, mult prea „burghez“, arăta că nu era obișnuit cu deplasările. Avea aerul unui funcționar rătăcit într-un ținut sălbatic și, fără să vrei, te-ai fi uitat să vezi dacă nu purta un creion la ureche, așa cum poartă casierii, contabilii și alții care fac parte din marea familie a birocraților.

Într-adevăr, tânărul nu era de fel călător, ci un distins savant, William Emery, astronom atașat la Observatorul

din Cape Town, o instituție folositoare care aducea de multă vreme adevărate servicii științei.

Acest savant, poate cam înstrăinat de țara sa, în mijlocul acestei regiuni pustii din Africa australă, la câteva mile de Cape Town, nu reușea decât cu greu să stăpânească firea nerăbdătoare a tovarășului său.

– Domnule Emery, îi răspunse vânătorul într-o engleză curată, iată că s-au împlinit opt zile de când am sosit la întâlnirea de la cascada Morgheda de pe fluviul Orange. Ori, e mult timp de când s-a întâmplat un asemenea eveniment, vreun membru al familiei mele să rămână opt zile în același loc! Uitați că noi suntem nomazi și că ne ard picioarele când stăm astfel!

– Prietene Mokum, reluă astronomul, cei pe care îi așteptăm vin tocmai din Anglia și putem să le acordăm opt zile de grație. Trebuie ținut seama de lungimea călătoriei, de întârzierile pe care le poate prilejui bărcii lor cu abur navigarea în susul fluviului Orange, într-un cuvânt, de miile de greutate inerente unei asemenea întreprinderi. Ni s-a spus să facem toate pregătirile necesare pentru o călătorie de explorare în Africa australă și apoi să venim să-l așteptăm, la cascada Morgheda, pe colegul meu, colonelul Everest de la Observatorul din Cambridge. Iată cascada, suntem chiar la locul indicat. Să așteptăm! Ce vrei mai mult, vrednice boșiman?

Vânătorul ar fi vrut el mai mult, fără îndoială, căci mâna lui strângea cu înfrigurare mânerul carabinei sale, un excelent Manton, armă de precizie, cu glonț conic, cu care se putea doborî o pisică sălbatică sau o antilopă de la o distanță de opt, nouă sute de yarzi. Se vedea că boșimanul renunțase la bâta de aloe și la săgețile otrăvite ale compatrioților săi, spre a folosi armele europene.

Respect pe ...
– Dar oare nu te-ai înșelat, domnule Emery? reluă Mokum. Chiar la cascada Morgheda și la sfârșitul acestei luni de ianuarie trebuia să aibă loc întâlnirea?

– Da, prietene, răspuse liniștit William Emery, iată scrisoarea domnului Airy, directorul Observatorului din Greenwich, care îți va dovedi că nu m-am înșelat.

Boșimanul luă scrisoarea care i se întindea. O suci și răsuci, ca cineva puțin obișnuit cu misterele caligrafiei. Apoi, o dădu înapoi lui William Emery.

– Mai spune-mi o dată, îi ceru el, ce conține această bucată înnegrită.

Tânărul savant, înzestrat cu o răbdare fără margini, începu din nou să povestească ceea ce-i mai spusese de vreo douăzeci de ori prietenului său vânător. În ultimele zile ale anului trecut, William Emery primise o scrisoare care înștiința de apropiata sosire a colonelului Everest și a unei comisii științifice internaționale cu destinația Africa australă. Care erau planurile acestei comisii, de ce se deplasa ea în extremitatea continentului african? Emery nu știa, căci scrisoarea domnului Airy tăcea în legătură cu acest subiect. El, urmând instrucțiunile primite, se grăbise să pregătească la Lattaku, una dintre stațiunile cele mai nordice ale Hotentotiei, căsuțe, provizii, într-un cuvânt tot ce era nevoie pentru o caravană de boșimani. Apoi, cunoscând reputația vânătorului băștinaș, Mokum, care-l însoțise pe Anderson în vânătorile sale din Africa occidentală și pe întreprinzătorul David Livingstone în prima lui călătorie de explorare a lacului Ngami și a căderilor de apă ale Zambeziului, îi oferî conduceră acestei caravane.

Astfel, fu convenit că boșimanul, care cunoștea foarte bine ținutul, îl va conduce pe William Emery pe malurile

fluviului Orange, la cascada Morgheda, la locul desemnat. Acolo trebuia să întâlnească comisia științifică. Această comisie se îmbarcase pe fregata *Augusta* a marinei britanice, ca să ajungă la gura fluviului Orange, pe coasta occidentală a Africii, la înălțimea Capului Volpas, și să urce în susul fluviului până la cataractă. William Emery și Mokum veniseră cu o căruță pe care o lăseseră în vale, căruță destinată să-i ducă la Lattaku pe străini și bagajele lor, dacă aceștia nu preferau să ajungă acolo pe fluviul Orange și afluenții săi, după ce ar fi evitat căderile Morgheda făcând o transbordare de câteva mile.

După terminarea povestirii, care de data asta se întâpărise bine în mintea boșimanului, acesta înaintă până la marginea prăpastiei, în fundul căreia se precipitau cu zgomot apele înspumate ale fluviului. Astronomul îl urmă. Acolo, pe o porțiune mai avansată, se putea vedea cursul fluviului în aval de cataracte, până la o distanță de mai multe mile.

Timp de câteva minute, Mokum și camaradul său scrutară suprafața apelor care își recăpătau liniștea la un sfert de milă dedesubt. Niciun obiect, vapor sau pirogă, nu le tulbura cursul. Era ora trei. Luna ianuarie corespundea lunii iulie din ținuturile boreale și soarele, aproape în vârful paralelei douăzeci și nouă, încălzea aerul până la o temperatură de 150 grade Fahrenheit* la umbră. Fără briza din vest, care o modera puțin, această temperatură ar fi fost de nesuportat pentru oricare altcineva decât un boșiman. Totuși, tânărul savant, cu constituție o slabă, numai oase și nervi, nu suferea prea mult. Frunzișul des al copacilor aplecați deasupra

* 40-50 grade Celsius.